

سینرژی، فاکتور کلیدی در مدیریت سازمان‌ها

بهرروز صبوحی لکی^۱، موسی رضوانی چمن زمین^۲، مجتبی رنجکش^۳

^۱دانشجوی دکتری مدیریت دولتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد آستارا، Sabuhilaki_behrooz@yahoo.com

^۲استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد آستارا، Musa2006az@yahoo.com

^۳دانشجوی دکتری مدیریت دولتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد آستارا، Moj.ranj8553@gmail.com

چکیده

هم افزایی از مسائل نوین و مهم در علوم مدیریتی و بویژه نظریات مدیریت، نظیر بحث سیستم‌ها می‌باشد. هم افزایی، که با عنوان سینرژی نیز شناخته می‌شود، به اثر ترکیب ایجاد شده توسط دو یا چند بخش، عنصر یا فرد اشاره دارد. به بیان ساده، هم افزایی زمانی رخ می‌دهد که کل بزرگتر از مجموع اجزا باشد.

سینرژی دسترسی پیدا کردن به یک منبع بیکران انرژی است که به صورت مستور و نامرئی در هستی موجود می‌باشد. راز سینرژی در انرژی نهفته در پیوندهای درون سیستم است. اگر ارتباطات بین اجزای سیستمها به خوبی تعریف و پیاده سازی شوند، می‌توانند سبب افزایش کارکرد کل سیستم شوند. با به اشتراک گذاشتن تجربه و دانش تک تک اجزای گروه، عنصر دانایی جدیدی تشکیل می‌شود که تا پیش از آن هرگز وجود نداشته است.

هدف این مقاله بررسی مفهوم، مفروضات و عناصر و موانع هم-افزایی در سازمان است.

واژه های کلیدی: سینرژی، هم افزایی، نظریه آنسوف، سازمان سینرژیک، موانع سینرژی

مقدمه

یکی از مباحثی که همیشه جای خالی اش را در اکثر سازمانها حس میکنم، بحث سینرژی یا هم افزایی است. همبستگی اجتماعی و احساس تعلق کارکنان، مشتریان و سایر ذینفعان به سازمان از جمله نیازهای هر موسسه برای تحقق تعهدات درون-برون سازمانی است. به همین منظور هم افزایی (synergy) یکی از کارکردهای بنیادین روابط عمومی در دستگاه های اجرایی (چه در شرایط عادی و چه در شرایط بحرانی) محسوب می‌شود و بواسطه آن امکان گذر از بسیاری از تنش های سازمانی و تحقق اهداف سازمانی میسر خواهد بود.

یکی از مسایل اساسی که اکنون نهادها و موسسات اجرایی با آن مواجه هستند عدم هم افزایی اجتماعی و رقابتهای نا سالم در سطح بنگاه ها و دستگاه های اجرایی است که بواسطه آن بخش زیادی از سرمایه اجتماعی (social capital) و منابع انسانی سازمان ها یا به حاشیه رانده شده و یا هرز می‌روند و بعبارتی سازمان ها از بخشی از ظرفیت و استعداد های انسانی، مالی و فنی برای تحقق وظایف شان تهی می‌شوند.

امروزه تخمین موفقیت سازمانها فقط درگرو شاخص های اقتصادی نمی‌باشد و درکنار این معیارها تاکید بر فاکتورهای اجتماعی ملاک مهمی در ارزشیابی سازمان ها در کشورهای توسعه یافته است. از شاخص های مهم در این زمینه که می‌توان بدان اشاره نمود، میزان سرمایه اجتماعی در بین کلیه مخاطبان یک موسسه می‌باشد که ارتباط مستقیم با نحوه و میزان هم افزایی ارتباطات اجتماعی سازمان دارد.

تبیین مفهوم هم افزایی

کلمه سینرژی از دو بخش تشکیل یافته است "syn": که پیشوندی است به معنای "با هم" و "Ergy" به معنای "کار و فعالیت" میباشد. پس کلمه "synergy" به معنای "work/function together" یا "تلاش گروهی" می‌باشد.

واژه synergy دارای مفهوم هم افزایی، هم‌نیروایی، تجمع پدیده‌آفرین، اثر مضاعف و خاصیت فزونی است [۱]. اصطلاح سینرژی یا هم‌افزایی از کلمه‌ی synergia یونانی به معنی تعاون گرفته شده که از نظر محتوایی بیشتر به معنی تعاون و همکاری آمده است و در علوم گوناگون معانی تقریباً مشابهی دارد. در فرهنگ پزشکی سینرژی را «هر ماده یا عضله‌ای که با ماده یا عضله دیگر همکاری داشته باشد» می‌گویند. در فیزیک سینرژی عبارت است از «افزایش ترکیب دو انرژی که بیشتر از میزان واقعی در حالت انفرادی است». در موسیقی ترکیب دو نوت یا دو صدا انرژی بیشتری تولید می‌کند و اثر شدیدتر و متفاوتتری نسبت به یک‌یک نوت‌ها به‌طور جداگانه دارد. در مباحث مربوط به رفتار انسانی و روان‌شناسی اجتماعی هم-